

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Lovsekretariatet
Christiansborg
1218 København K

Dato: 24. januar 2011
Kontor: Statsretskontoret
Sagsnr.: 2010-7650-0007
Dok.: CHE40559

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 6 vedrørende forslag til lov om offentlighed i forvaltningen (L 90), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 17. december 2010. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Line Barfod (EL).

Lars Barfoed

/

Jens-Christian Bülow

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 6 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om offentlighed i forvaltningen (L 90):

”Ministeren bedes kommentere notatet af 3. december 2010 fra Åbenhedstinget ”Knaster før Folketingets behandling af ny offentlighedslov”, jf. L 90 bilag 4.”

Svar:

1. Netværket Åbenhedstinget har sendt et notat af 3. december 2010 med titlen ”Knaster før Folketingets behandling af ny offentlighedslov” til Folketingets Retsudvalg (herefter omtalt som notatet). Det fremgår, at notatet er udarbejdet i forbindelse med, at Åbenhedstinget har afholdt en konference på Christiansborg den 6. december 2010. Notatet indeholder en række konkrete spørgsmål i forhold til enkelte dele af forslaget til lov om offentlighed i forvaltningen (offentlighedsloven) (L 90). Notatet omtaler endvidere nogle spørgsmål vedrørende forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen) (L 91).

De spørgsmål, der er omtalt i notatet, er også omtalt i det notat af 10. december 2010, som Netværket Åbenhedstinget ligeledes har sendt til Folketingets Retsudvalg, og som er omtalt i spørgsmål nr. 5 vedrørende lovforslaget.

2. Det er i notatet bl.a. anført, at forslaget til en ny offentlighedslov ikke gælder for domstolene, Folketinget og organer knyttet til Folketinget.

Justitsministeriet skal herom henvise til pkt. 2.2 i besvarelsen af spørgsmål nr. 5 vedrørende lovforslaget.

3. Det er i notatet anført, at Offentlighedskommissionens betænkning indeholder forslag om, at selskaber med offentlig ejerdominans og afgørelsessager, der er overdraget til private, skal være omfattet af offentlighedsloven, jf. §§ 4-5 i kommissionens lovudkast, og at Justitsministeriet foreslår ændringer af forvaltningsloven, jf. forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen) (L 91) ikke indeholder sådanne ændringer. Der er særligt peget på, at det er væsentligt, at forsyningsvirksomheder m.v., hvor det offentlige har ejerdominans, bliver omfattet af både offentlighedslov og forvaltningslov, og at hvis private virksomheder ikke bliver

omfattet af retten til aktindsigt m.v. i afgørelsessager, vil borgernes retsstilling kunne forringes ved udlicitering.

Justitsministeriet skal om de anførte spørgsmål henvise til pkt. 26.1.2 i besvarelsen af spørgsmål nr. 5 vedrørende lovforslaget.

4. I notatet er anført, at det er vigtigt at få præciseret, at ministres særlige rådgivere, som er ansatte i ministerierne, er omfattet af offentlighedsloven.

Justitsministeriet skal herom henvise til pkt. 7.2 i besvarelsen af spørgsmål nr. 5 vedrørende lovforslaget.

5. Det er i notatet anført, at det er vigtigt at få præciseret, at myndigheder, der benytter private konsulentfirmaer til udførelse af undersøgelser og analyser, som skal indgå i grundlaget for en politisk beslutning, skal sikre, at datagrundlag indsendes til myndigheden, idet dette er afgørende for kvalitetskontrollen og for tilliden til udredninger og rådgivning fra konsulentfirmaer m.v.

Justitsministeriet skal i den forbindelse henvise til pkt. 6.2 i besvarelsen af spørgsmål nr. 5 vedrørende lovforslaget.

6. I notatet er det desuden anført, at det er vigtigt, at Folketinget præciserer, at de særlige regler for indtægtsdækket virksomhed ikke giver grundlag for, at offentlige myndigheder bruger gebyrer for aktindsigt og dataudtræk til at dække omkostninger ved det offentliges basisvirksomhed.

Justitsministeriet skal herom henvise til sidste afsnit i pkt. 8.2.2 i besvarelsen af spørgsmål nr. 5 vedrørende lovforslaget.

7. Det er i notatet desuden anført, at det er vigtigt, at Offentlighedskommissionens anbefalinger vedrørende et forsøg med åbne postlister bliver fulgt, og at det vil være nyttigt at inddrage erfaringerne fra de kommuner, der er længst fremme og fra den nye norske model for offentlig adgang til aktlister i den statslige forvaltning.

Justitsministeriet skal i den forbindelse henvise til pkt. 12.2 i besvarelsen af spørgsmål nr. 5 vedrørende lovforslaget.

8. Det er endvidere i notatet vedrørende § 22 i forslaget til en ny offentlighedslov anført, at en generel undtagelse for kalendere vil være et stort indgreb i den almindelige åbenhed om den offentlige forvaltnings aktiviteter. Desuden foreslås det i notatet, at der – som anbefalet af Offentlighedskommissionens mindretal – sker en lovfæstelse af kravet til ministres aktive information.

Justitsministeriet skal herom henvide til pkt. 13.2 i besvarelsen af spørgsmål nr. 5 vedrørende lovforslaget.

9. I notatet er det anført, at lovforslagets § 27, nr. 2, rummer en opsigtsvækkende ny undtagelse for dokumenter, der udarbejdes og udveksles mellem ministre og folketingsmedlemmer i forbindelse med lovgivning eller anden tilsvarende politisk proces, og at en sådan undtagelse vil betyde en markant svækkelse i den demokratiske kontrol med grundlaget for politiske beslutninger om lovgivning og implementering af lovgivning.

Justitsministeriet skal om dette spørgsmål henvide til pkt. 16.2 i besvarelsen af spørgsmål nr. 5 vedrørende lovforslaget.

10. Derudover er det i notatet bl.a. anført, at § 24 i forslaget til en ny offentlighedslov om undtagelse af visse dokumenter til brug for ministerbetjening fra retten til aktindsigt, må vurderes i sammenhæng med retten til indsigt i sagens faktiske grundlag (§ 28) og undtagelsen for de faglige vurderinger i endelig form, der indgår i grundlaget for ministerbeslutninger m.v. (§ 29).

Justitsministeriet skal vedrørende det anførte henvide til pkt. 14.2 i besvarelsen af spørgsmål nr. 5 vedrørende lovforslaget.

11. Det er i notatet desuden anført, at det er vigtigt, at undtagelser for interne dokumenter m.v. ikke kan bruges til at skjule oplysninger om en sags faktiske forhold, og at med bemærkningerne til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen) (L 91) er retten til indsigt i sagens faktiske grundlag stærkt indsnævret, så den kun omfatter objektivt konstaterbare fakta. Det er desuden anført, at parters ret til indsigt i interne faglige vurderinger i endelig form (ifølge forslaget til forvaltningslovens § 14 b) kun skal gælde, hvis det er almindelig praksis at indhente eksterne vurderinger ved forvaltningens behandling af den pågældende sagstype.

Justitsministeriet skal om disse spørgsmål henvise til pkt. 26.2.2 i besvarelsen af spørgsmål nr. 5 vedrørende lovforslaget.

12. Derudover er det i notatet om § 31 i forslaget til en ny offentlighedslov (og forslagene til § 15 og § 27 i forvaltningsloven om henholdsvis aktindsigt og tavshedspligt, jf. L 91) anført, at undtagelse af oplysninger om statens sikkerhed eller rigets forsvar ikke kræver en konkret vurdering. Det er anført, at bemærkningerne til L 91 ikke indeholder tilkendegivelser, der peger på behov for offentlighed, men at Offentlighedskommissionen derimod peger på, at der på området – f.eks. i forhold til forsvarets arbejde – er væsentlige hensyn, der taler for offentlighed (betænkningen side 709). Det er desuden anført, at det er vigtigt, at Folketinget klargør, at de omtalte bestemmelser ikke må misbruges til at skjule oplysninger om brud på menneskerettigheder, korrupsion, administrative fejl eller oplysninger, der er pinlige for offentlige myndigheder. Det er endvidere anført, at det også er vigtigt at få præciseret, at hensynet til offentlighed har større vægt end beskyttelseshensynet ved oplysninger om konsekvenser af militære operationer, der er afsluttet. Desuden er der rejst spørgsmål om retten til aktindsigt i åbningskrivelser fra EU-Kommissionen.

Justitsministeriet skal om disse spørgsmål henvise til pkt. 20.2, pkt. 21.2 og pkt. 26.3.2 i besvarelsen af spørgsmål nr. 5 vedrørende lovforslaget.

13. Det er endelig i notatet anført, at der ikke findes ikke et administrativt klageorgan i forhold til ministerier, og at Folketingets Ombudsmand her er eneste mulighed (for klage) bortset fra domstolene. Det anføres, at det derfor er afgørende, at Folketinget sikrer, at loven om Folketingets Ombudsmand får tilsvarende regler, og at Folketingets Ombudsmand får ressourcer til at sikre en hurtig og effektiv stillingtagen til klager over afslag på aktindsigt og langsommelighed i ministerier.

Justitsministeriet skal herom henvise til pkt. 25.2 i besvarelsen af spørgsmål nr. 5 vedrørende lovforslaget.